

Інформаційно-аналітична довідка про стан довкілля в зоні АТО та на звільнених територіях за лютий 2016 року

Атмосферне повітря

Систематичні спостереження за станом забруднення атмосферного повітря проводилися у лютому 2016 року на території:

- Донецької області в трьох містах – Маріуполь (на 5 постах спостережень за забрудненням – далі ПСЗ), Краматорськ (4 ПСЗ), Слов'янськ (2 ПСЗ);
- Луганської області в трьох містах – Лисичанськ (2 ПСЗ), Северодонецьк (1 ПСЗ), Рубіжне (1 ПСЗ);
- Запорізької області - у місті Запоріжжя (5 ПСЗ);
- Дніпропетровської області у трьох містах – Дніпропетровськ (6 ПСЗ), Дніпродзержинськ (4 ПСЗ), Кривий Ріг (5 ПСЗ);
- Харківської області - у місті Харків (10 ПСЗ).

За даними спостережень гідрометеорологічних організацій у лютому в атмосферному повітрі 11 міст 5 областей випадків високого забруднення (ВЗ) з концентрацією домішки вище 5,0 максимально разової гранично допустимої концентрації (ГДК) не зареєстровано.

Радіаційний стан

Спостереження за потужністю експозиційної дози гамма-випромінювання у лютому 2016 року проводилися у Дніпропетровській області на 9 пунктах, Донецькій області – 4 пунктах, Запорізькій області – 7 пунктах, Луганській області – 4 пунктах, Харківській області – 11 пунктах.

За даними спостережень потужність експозиційної дози гамма-випромінювання знаходилась в межах природного фону. Випадків перевищення контрольного рівня 25 мкР/год у лютому 2016 року не зафіксовано.

Поверхневі води

Донецька, Луганська та Харківська області

Спостереження за якісним станом поверхневих вод у Донецькій, Луганській та Харківській областях протягом лютого здійснювалися відповідно до затвердженої програми державного моніторингу довкілля.

Протягом лютого для інструментально-лабораторного контролю відібрано 63 проби води у 27 створах спостережень.

Для визначення стану якості водних ресурсів виконано 1013 вимірювань, у тому числі за: гідрохімічними показниками - 837, радіологічними - 22, токсикологічними - 130, бактеріологічними - 20, гідробіологічними - 4.

Контролювалися водні об'єкти: Печенізьке та Червонооскільське водосховища, річки Уда, Лопань, Оскіл, В. Біленька, Н. Біленька, Бахмут, Казений та Кривий Торець.

Таблиця 1. - Дані про водні об'єкти, пункти спостережень, дати відбору проб, випадки ВЗ в Донецькій, Луганській та Харківській областях.

Водний об'єкт	Пункт	Дата відбору проб, дата виявлення випадків ВЗ	Назва хімічної речовини, по якій зафіксовані ВЗ	Кількість випадків ВЗ	Максимальна концентрація ВЗ, в кратності ГДК
Луганська область					
р. Сіверський Донець	м. Лисичанськ	08.02.2016; 15.02.2016; 22.02.2016	-	-	-
р. Біленька	м. Лисичанськ	08.02.2016; 15.02.2016; 22.02.2016	-	-	-
Харківська область					
р. Сіверський Донець	с. Огірцове	09.02.2016	-	-	-
р. Сіверський Донець	м. Чугуїв	10.02.2016	-	-	-
р. Сіверський Донець	м. Зміїв	11.02.2016	-	-	-
р. Сіверський Донець	м. Ізюм	11.02.2016	-	-	-
р. Харків	м. Харків	08.02.2016	-	-	-
р. Лопань	м. Харків	08.02.2016	-	-	-
р. Уди	м. Харків 10 км вище міста	08.02.2016	-	-	-
р. Уди	м. Харків 7 км нижче міста	08.02.2016	азот амонійний азот нітритний	1 1	11,8 10,2
р. Уди	м. Харків 9 км нижче міста	08.02.2016	азот амонійний азот нітритний	1 1	10,7 10,2
р. Уди	смт Есхар 0,1 км вище гирла	10.02.2016	азот нітритний	1	10,2
р. Оскіл	м. Куп'янськ	10.02.2016	-	-	-
водосховище Печенізьке	с. Печеніги	19.02.2016	-	-	-
водосховище Червонооскільське	с. Червоний Оскіл	20.02.2016	-	-	-
водосховище Червонооскільське	с. Сінькове	20.02.2016	-	-	-

За результатами лабораторних вимірювань у контрольних створах не виявлено суттєвих змін щодо погіршення якісного стану поверхневих вод порівняно з січнем та відповідним періодом минулого року. У руслі р. Сіверський Донець фіксувався підвищений (згідно з нормами СанПіН №4630-88) вміст органічних сполук: показник ХСК - у діапазоні 1,1-1,7 ГДК, БСК - до 1,3 ГДК. Через підвищену природну мінералізацію та внаслідок антропогенного навантаження на ділянці після впадіння р. Бахмут у р. Сіверський Донець до створу 406 км, с. Світличне фіксувався підвищений вміст сольових показників (жорсткість - до 10,7 ммоль/дм³ та сухий залишок - до 1,3 ГДК).

У поверхневих водних об'єктах у місцях розташування питних водозаборів якості води за гідрохімічними показниками та кисневий режим - задовільні, характерні для цього періоду спостережень; питома активність радіонуклідів стронцію-90 і цезію-137 у воді значно нижче допустимих значень (2,0 Бк/дм³). Вміст токсикологічних показників у поверхневих водах не перевищував фонових значень та знаходився у межах нормативів вмісту за СанПіН №4630-88. Середньомісячні значення вмісту ЛКП – бактеріологічний показник, що не має перевищувати граничного значення 10000 КУО/дм³ – дещо збільшилися порівняно з січнем і знаходилися у діапазоні від 120 (р. Сіверський Донець, 527 км, водозабір фільтрувальної станції, Донецька область) до 2500 КУО/дм³ (р. Сіверський Донець, 469 км, водозабір ЗФС, с. Білогорівка, Луганська область).

Гідрометеорологічними організаціями спостереження за станом забруднення поверхневих вод суші проводилися у лютому 2016 року на території Луганської області – на 2 водних об'єктах в 2 пунктах та Харківської області – на 7 водних об'єктах в 12 пунктах (табл. 1). В Донецькій області спостереження за станом забруднення поверхневих вод суші не було заплановано.

За даними спостережень у лютому на водних об'єктах Харківської області виявлено п'ять випадків ВЗ: три випадки з азоту нітритного з максимальною концентрацією 10,2 ГДК та два випадки з азоту амонійного з максимальною концентрацією 11,8 ГДК. На водних об'єктах інших областей випадків ВЗ поверхневих вод не зареєстровано.

Дніпропетровська область

Згідно з програмою державного моніторингу у Дніпропетровській області у лютому 2016 року відібрано 19 проб, виконано 627 вимірювань за гідрохімічними показниками та 24 вимірювання у 12 пробах за радіологічними показниками. Контролювалися водосховища: Дніпродзержинське (1 створ), Дніпровське (4 створи), Каховське (3 створи), Карачунівське (1 створ) та Південне (1 створ); річки Вовча (1 створ), Самара (1 створ), Жовта (2 створи), Оріль (1 створ) та Інгулець (3 створи); канал Дніпро-Кривий Ріг (1 створ).

Якісний стан води зазначених водних об'єктів у межах Дніпропетровської області у лютому 2016 року був стабільний і знаходився на задовільному рівні.

Змін якісного стану поверхневих вод порівняно з лютим 2015 року не спостерігалось. Перевищення нормативів у районах питних водозаборів відмічалось за показником хек (1,4 - 1,6 ГДК при нормативному значенні 15,0 мг/дм³).

Згідно з Методикою екологічної оцінки якості поверхневих вод за відповідними категоріями у пунктах спостережень у районі питних водозаборів вода у лютому характеризувалася ІІ класом 2-3 категорією (від «дуже добрих», «чистих» до «добрих», «досить чистих»).

Гідрометеорологічними організаціями спостереження за станом забруднення поверхневих вод суші проводилися у лютому 2016 року на території Дніпропетровської області – на 5 водних об'єктах, в 5 пунктах (табл. 2).

За даними спостережень на водних об'єктах у Дніпропетровській області випадків ВЗ поверхневих вод не зареєстровано.

Таблиця 2. - Дані про водні об'єкти, пункти спостережень, дати відбору проб, випадки ВЗ в Дніпропетровській області.

Водний об'єкт	Пункт	Дата відбору проб, дата виявлення випадків ВЗ	Назва хімічної речовини, по якій зафіксовані ВЗ	Кількість випадків ВЗ	Максимальна концентрація ВЗ, в кратності ГДК
р. Оріль	сmt Царичанка	03.02.2016	-	-	-
р. Вовча	сmt Васильківка	04.02.2016	-	-	-
р. Інгулець	м. Кривий Ріг	09.02.2016	-	-	-
р. Солона	с. Новопавлівка	04.02.2016	-	-	-
р. Берестова	м. Красноград	10.02.2016	-	-	-

Запорізька область

У лютому 2016 року у межах Запорізької області відповідно до програми державного моніторингу вод у 4 контрольних створах відібрано 4 проби поверхневої води та виконано 112 інструментально-лабораторних вимірювань за 28 гідрохімічними показниками.

За результатами лабораторного контролю встановлено, що гідрохімічні показники, що визначалися у відібраних пробах води, відповідали сезонним змінам та коливанням у цілому відповідали встановленим нормативам.

У створах питних водозаборів перевищення нормативів фіксувалося за показником ХСК (до 1,4 ГДК).

Вміст розчиненого у воді кисню збільшився порівняно з січнем до 7,8 мгО₂/дм³.

Повідомлень про випадки погіршення епідеміологічної ситуації на водних об'єктах басейну Дніпра у межах Запорізької області, а також інформації про надзвичайні та кризові ситуації на водних системах у зоні впливу Запорізької АЕС не надходило.

За результатами інструментально-лабораторного контролю та розрахунків за Методикою екологічної оцінки якості поверхневих вод за відповідними категоріями у лютому, як і у попередні періоди, поверхневі води у межах Запорізької області відповідали II класу («добрі»), 3 категорії («добрі»).

Гідрометеорологічними організаціями спостереження за станом забруднення поверхневих вод суші проводилися у лютому 2016 року на території Запорізької області – на 2 водних об'єктах, в 2 пунктах (табл. 3).

Таблиця 3. - Дані про водні об'єкти, пункти спостережень, дати відбору проб, випадки ВЗ в Запорізькій області.

Водний об'єкт	Пункт	Дата відбору проб, дата виявлення випадків ВЗ	Назва хімічної речовини, по якій зафіксовані ВЗ	Кількість випадків ВЗ	Максимальна концентрація ВЗ, в кратності ГДК
р. Мокра Московка	м. Запоріжжя	03.02.2016	-	-	-
р. Інгулець	м. Кривий Ріг	04.02.2016	-	-	-

За даними спостережень на водних об'єктах у Запорізькій області випадків ВЗ поверхневих вод не зареєстровано.